

Els maldecaps dels metges

Volem treballar dignament per atendre't correctament"; "Geli, el teu CAP no funciona"; "Marina, el metge està que trina"; "Pasqual, deixa'ns personal", o "El metge d'aquí, l'autèntic burro català" són algunes de les consignes que es podien escoltar i llegir en les concentracions que els metges van fer per protestar contra les condicions laborals que tenen i les "polítiques nefastes" en matèria sanitària que impulsa el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, encapçalat per Marina Geli.

La participació a la vaga va ser al voltant del 40% segons les dades oficials i més del doble segons Metges de Catalunya, el sindicat convocant. La diferència és en part conseqüència de com es comptabilitzen els serveis mínims, gens menyspreables en l'àmbit sanitari: mentre que la Conselleria considera que estan treballant, el sindicat opina que ho fan obligats i, per tant, que poden sumar-se als que es manifesten. Sigui com sigui, i més enllà del ball de xifres, el fet és que l'alt seguiment va sorprendre tothom. Una convocatòria unilateral d'un sindicat, amb l'oposició de Comissions Obreres i d'UGT i d'entitats com la Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària —que aglutina la majoria de facultatius—, va aconseguir mobilitzar bona part d'un col·lectiu especialment reticent a sortir al carrer per protestar. Sense anar més lluny, el Col·legi de Metges de Barcelona recordava que les vagues tenen una legitimitat discutible des d'un punt de vista ètic, i que han de ser l'últim recurs per reclamar els canvis que exigeix la professió. Què pot explicar, doncs, que, amb tot, l'aturada tingués un suport tan significatiu? Potser la resposta es pot trobar en un dels altres lemes que ressonaven amb força en les concentracions: "N'estem fins als *fonendos*".

Deteriorament progressiu. Des de fa uns anys, el desencant i el desànim s'han apoderat de la classe mèdica. Bona part d'aquest malestar prové del deteriorament progressiu de les condi-

Els metges catalans fan vaga i es manifesten per exigir un tracte diferent de l'administració. Les previsions dels llicenciats necessaris van quedar curtes i, amb la immigració, les consultes tenen més visites que mai.

cions de treball. L'augment de l'esperança de vida i el consegüent envelliment de la població juntament amb la immigració —en molts pocs anys s'ha passat de sis a set milions de targetes sanitàries— han provocat un increment esclatant de visites als centres sanitaris. Aquests canvis demogràfics han posat en evidència que els vaticinis de dècades passades, que indicaven que en un futur sobrarien metges, eren erronis: el panorama s'ha invertit i actualment manquen professionals. Això provoca jornades maratonianes, guàrdies excessives i poc temps per atendre els pacients: en definitiva, es multiplica la pressió assistencial "amb un sou irrisori en què un metge pot portar més de dotze hores seguides atenent pacients sense parar a uns 10 euros bruts/l'hora", diuen els metges afectats, habitualment els més joves. Segons els representants sindicals, la qualitat tan alta del sistema es manté únicament i exclusivament gràcies a "la sobreexplotació del col·lectiu mèdic", i lluny de resoldre la qüestió, l'administració agreuja el problema: "Hi ha hagut una falta absoluta de planificació de recursos humans. Tant els sindicats com els col·legis de metges fa anys que advertim de la previsible manca de professionals en un futur, a la qual cosa les diferents ad-

ministracions han fet cas omís o han aplicat mesures que han empitjorat la situació", explica Patricio Martínez, secretari general de Metges de Catalunya.

Una d'aquestes iniciatives ha estat la voluntat de la Conselleria de reduir les llistes d'espera, la qual cosa ha incrementat encara més la pressió sobre el metge. D'altra banda, hi ha l'aplicació de la jubilació forçosa als 65 anys —fins ara un metge podia triar de jubilar-se als setanta anys— en compliment del nou estatut marc, que s'ha fet "sense mirar quins especialistes sortien del sistema per veure de quina manera s'havien i es podien substituir". Per als representants dels metges, aquests professionals podien pal·liar la deficiència existent. Per a Salut, són treballadors amb uns honoraris molt elevats i unes condicions privilegiades —no fan guàrdies, per exemple— que és millor substituir per altres de més joves. El problema ve aquí: es triga deu anys a formar un metge i les previsions que indicaven un excés de metges fan que els *numerus clausus*, que determinen els estudiants que poden fer la carrera de medicina, es quedin curts. I més encara si alguns joves prefereixen anar a treballar a l'estranger, on tenen millors condicions laborals i molt millor salari. Si es quedessin aquí probablement haurien de cobrir les vacances de la plantilla d'un centre amb contractes i sous en precari.

Tot i que el Departament de Salut ha promès plans de xoc en atenció primària amb la incorporació de personal —"que no hem vist enlloc", diu Martínez—, ha demanat que s'augmenti el nombre d'estudiants de medicina, s'ha compromès a millorar les condicions laborals i s'ha decidit a importar metges d'altres països, els facultatius insisteixen en el seu crit: "Volem fets i no promeses."

El metge, arraconat. Segons els professionals, els greuges contra el col·lectiu no acaben aquí. El projecte de decret de teràpies naturals que impulsa la Generalitat, la decisió d'incorporar CCOO i UGT en el consell d'administració de la futura empresa pública en què es transformarà l'Institut Català de la Salut i deixar fora Metges de Catalunya, o la d'integrar a la força els metges que treballaven dues hores i mitja

Concentració de metges davant l'hospital Josep Trueta en el primer dia de la vaga, el passat 28 de març. El delegat de metges de Catalunya a Girona, Josep Vilaplana, va afirmar que la Conselleria de Salut no els ha deixat una altra opció que fer vaga.

sense consensuar-ho amb els representants sindicals s'han percebut com atacs directes a la professió. El mateix ha passat amb l'acord a què van arribar les patronals Unió Catalana d'Hospitals (UCH) i el Consorci Hospitalari de Catalunya (CHC) amb CCOO i UGT sobre el conveni dels treballadors dels hospitals concertats -Xarxa Sanitària d'Utilització Pública (XHUP)-. "És un conveni per als metges que s'ha fet sense els metges. La sanitat està malalta, però aquí ningú no avisa els facultatius, al contrari, se'ns margina", lamentava Martínez. No en va, el lema de les protestes era "Sense els metges no hi ha sanitat. Que no ens arraconin".

Les reivindicacions concretes de Metges de Catalunya són tenir un conveni laboral propi, un òrgan que permeti la participació del metge en la gestió, un pla de recursos humans adequat que equipari les plantilles a la demanda assistencial, unes jornades laborals ordinàries de 35 hores a la setmana que no superin les 48 amb guàrdies incloses, una carrera professional equitativa i una formació continuada de qualitat en

horari laboral i a càrrec de l'empresa, entre altres peticions.

Pèrdua de prestigi. No obstant això, altres actors de la sanitat consideren que, en el fons, els problemes dels metges van més enllà d'aquestes qüestions professionals. "La proposta que nosaltres hem presentat en la negociació del conveni de la XHUP és excepcional. Hem fet un gran esforç: es millora la jornada, la formació continuada, la carrera professional i, en certs casos, el sou del metge s'incrementa més d'un 30%. No entenem els motius de la vaga. Creiem que l'única explicació és que el malestar dels metges no és conseqüència de temes laborals sinó de professionals, de dificultats d'encaix en una societat que ha canviat", explicava just abans que s'iniciés la mobilització Boi Ruiz, director general d'UCH.

El fet és que la imatge tradicional del metge a la seva consulta privada comença a passar a la història. La majoria de professionals són assalariats, ja sigui d'entitats públiques com privades. I molts dels qui tenen consulta pròpia

depenen en gran mesura dels pacients que provenen de mútues i asseguradores, que ajusten molt el preu que es cobra per a cada pacient de la companyia visitat. Això ha provocat un canvi en el paper que representen els metges, que han perdut autonomia i poder de decisió.

De la mateixa manera que ha canviat la situació professional, ho ha fet la relació amb els malalts. Lluny ha quedat el gran prestigi social, i l'admiració o quasi veneració vers la figura del facultatiu, i gairebé s'ha passat a l'altre extrem: la degradació de l'estatus social fa que els metges vegin amb autèntic estupor com alguns malalts, amb un grapat de pàgines descarregades d'Internet sota el braç, discrepin del diagnòstic i exigeixin amenaçants un tractament determinat. Sense anar més lluny, les agressions a metges s'han multiplicat exponencialment els darrers anys, i han passat de ser un fet quasi impensable a una de les preocupacions principals del col·lectiu.

Anna Ferrer